

Urząd Miejski w Szamotułach

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ
CZĘŚCIOWEJ ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZAMOTUŁY**

Opracowanie:

mgr inż. arch. Agata Marciniak

mgr inż. arch. Iwona Stachowska

mgr inż. arch. Aldona Cieśla

mgr inż. arch. kraj. Paulina Stachowska

Szamotuły – 2016

I. Wstęp

1. Podstawa prawna.
2. Cel i zakres zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz prognozy oraz powiązania z innymi dokumentami.
3. Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy.

II. Stan oraz funkcjonowanie środowiska przyrodniczego.

1. Położenie geograficzne i rzeźba terenu.
2. Warunki geologiczne – gruntowe, zasoby złóż naturalnych.
3. Warunki glebowe.
4. Charakterystyka stosunków wodnych.
5. Powietrze atmosferyczne
6. Warunki akustyczne.
7. Klimat lokalny.
8. Szata roślinna i świat zwierzęcy.
9. Przyrodnicze obszary chronione,
10. Zabytki oraz inne kulturowe obszary chronione.

III. Charakterystyka ustaleń częściowej zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

1. Położenie w gminie oraz ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym.
2. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.
3. Istniejące problemy ochrony środowiska oraz cele tej ochrony.
4. Projektowana zmiana użytkowania terenu.
5. Analiza ustaleń częściowej zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.
6. Zagrożenia na etapie funkcjonowania ustaleń zmiany studium.

IV. Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany studium.

1. Powierzchnia ziemi, gleby i zasoby naturalne.
2. Warunki hydrologiczne i ochrona wód.
3. Różnorodność biologiczna, flora i fauna.
4. Krajobraz.
5. System powiązań i przyrodnicze obszary chronione.
6. Warunki życia i zdrowie ludzi.
7. Jakość powietrza.
8. Klimat lokalny.
9. Zabytki i dobra materialne.
10. Ochrona przed hałasem.
11. Promieniowanie elektromagnetyczne i strefy ograniczonego inwestowania.
12. Przewidywane skutki oddziaływania zmiany studium na całokształt środowiska przyrodniczego.
13. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko.
14. Zalecenia oraz rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub

kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

15. Alternatywne rozwiązania.

16. Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu.

V. Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, podsumowanie i wnioski.

VI. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.

VII. Materiały źródłowe oraz podstawowe przepisy prawne.

I. Wstęp.

W rozdziale zawarto informacje o podstawach prawnych, zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu, jego powiązaniach z innymi dokumentami oraz informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.

1. Podstawa prawna.

Częściowa zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego opracowana jest na podstawie uchwały Nr VI/44/2015 Rady Miejskiej i Gminy Szamotuły z dnia 30 marca 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia częściowej zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Szamotuły dla części wsi Śmiłowo, Jastrowo i Gałowo, wywołanej na podstawie art. 7 ust. 1 i art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm.), art. 3 ust. 1, art. 9 ust. 1 art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015, poz. 199 z późn. zm.).

Częściową zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego opracowano zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2016, poz. 788 z późn. zm.).

Prognoza jest niezbędnym elementem projektu, opracowywana jest z projektem zmiany studium i poddawana wraz z nim procedurze planistycznej od momentu opiniowania.

Podstawę do opracowania niniejszej prognozy stanowi podjęta uchwała Nr VI/44/2015 Rady Miejskiej i Gminy Szamotuły z dnia 30 marca 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia częściowej zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Szamotuły.

Prognozę oddziaływania na środowisko ustaleń częściowej zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Szamotuły opracowano zgodnie z art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

2. Cel i zakres częściowej zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz prognozy oraz powiązania z innymi dokumentami.

Celem sporządzania częściowej zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Szamotuły dla części wsi Śmiłowo, Jastrowo-Ostrolesie i Gałowo, jest wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych, podstrefy ekonomicznej w miejscowościach Śmiłowo, Jastrowo i Gałowo oraz aktywizacja obszarów wiejskich, w szczególności terenów zamieszkiwanych przez byłych pracowników Państwowych Gospodarstw Rolnych.

Szczegółowe omówienie zagadnień znajduje się w rozdziale III.

Celem sporządzenia prognozy jest określenie i ocena oddziaływania na środowisko ustaleń częściowej zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla części wsi Śmiłowa, Jastrowa i Gałowa, gminy Szamotuły. Skutki realizacji projektu zmiany studium będą weryfikowane na bieżąco podczas codziennej obserwacji realizacji inwestycji oraz procesów zachodzących w środowisku.

Na podstawie art. 53 i w związku z art. 57 i 58 ustawy¹ Burmistrz Miasta i Gminy Szamotuły uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla przedmiotowej zmiany studium z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Szamotułach.

Prognoza obejmuje m.in. następujące zagadnienia:

- 1) Rozpoznanie i analizę środowiska przyrodniczego (charakterystyka komponentów środowiska, stan sanitarny, stopień odporności, powiązania funkcjonalne, ochrona przyrody).
- 2) Potencjalne zagrożenia dla środowiska przyrodniczego.
- 3) Prognozę zmian środowiska przyrodniczego, wynikających ze zmiany przeznaczenia terenów.
- 4) Charakterystykę podstawowych ustaleń studium.
- 5) Propozycje rozwiązań minimalizujących skutki zmian i zagrożenia.
- 6) Prognozę oddziaływania na środowisko przyrodnicze obecnego zainwestowania terenu.
- 7) Streszczenie.

Projekt zmiany studium wykazuje zgodność z dokumentami gminnymi tj. dotychczasową polityką przestrzenną określoną w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szamotuły. Projekt wykazuje zgodność z dokumentami strategicznymi województwa, w szczególności Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego.

Wymienione dokumenty w swych założeniach kierują się zasadą zrównoważonego rozwoju, mając na uwadze realizację polityki ekologicznej państwa.

3. Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy.

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy stosowano przede wszystkim metodę polegającą na łączeniu w logiczną całość zebranych informacji o środowisku i mechanizmach jego funkcjonowania.

¹ Ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.)

Analizując projekt częściowej zmiany studium w sporządzanej prognozie, wskazano potencjalne zagrożenia oraz przedstawiono rozwiązania minimalizujące negatywny wpływ realizacji ustaleń zmiany studium na środowisko.

Prognozę oddziaływania na środowisko przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan informacji o środowisku przyrodniczym oraz przewidywanym zainwestowaniu i zagospodarowaniu terenu.

II. Stan oraz funkcjonowanie środowiska przyrodniczego.

W rozdziale zawarto opis, analizę i ocenę istniejącego stanu środowiska na obszarach objętych częściową zmianą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanej częściowej zmiany studium.

1. Położenie geograficzne i rzeźba terenu.

Gmina Szamotuły położona jest w środkowej części województwa wielkopolskiego.

Gmina Szamotuły ma powierzchnię 17 533 ha, a jej część miejska zajmuje obszar 1,009 ha.

Gmina stanowi 15,68% powierzchni powiatu.²

Gminę, zgodnie z danymi GUS-u na rok 2014, zamieszkuje 29650 osób, w tym jej obszar wiejski - 10689 osób.³

Miasto Szamotuły leży około 35 km na północny zachód od Poznania i posiada dogodny dojazd do autostrady A2, będącej częścią trasy ekspresowej nr 11 północ-południe oddalonej o 18 km. Obszar objęty częściową zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego położony jest w części wsi Śmiłowo, Jastrowo i Gałowo, zawierając nieczynną linię kolejową, drogę wojewódzką nr 187, drogę powiatową nr 184 oraz gminną.

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Kondrackiego (2000) gmina położona jest w makroregionie Pojezierze Wielkopolskie, w mezoregionie Pojezierze Poznańskie i mikroregionie Równinie Szamotulskiej, zahaczając niewielką częścią po północnej stronie o Pradolinę Toruńsko-eberswaldzką.

Według podziału geomorfologicznego Krygowskiego (1961) omawiany teren leży w obrębie dorzecza Warty, na Wysoczyźnie Poznańskiej w obrębie subregionów Równiny Szamotulskiej i Pagórków Międzyrzecko-Pniewskich.

Obszar projektowanej zmiany studium znajduje się w północnej części gminy na wysokości od 64,96 do 75,80 m n.p.m.

Obszar objęty częściową zmianą studium jest częściowo zabudowany i zagospodarowany. Nie jest on objęty zasięgiem obowiązujących miejscowych planów.

2. Warunki geologiczno – gruntowe, zasoby złóż naturalnych.

Teren gminy Szamotuły położony jest na obszarze, objętym zasięgiem poznańskiej fazy – ostatniego zlodowacenia bałtyckiego.

Na budowę geologiczną gminy składają się osady kredy górnej – piaski i osady pelagiczne (margliste, wapienne i wapienno-krzemionkowe), osady jury z wapieni i margli – na poziomie ok. 300 m p.p.m., strop mezozoiku zbudowany z margli oraz wapieni kredy górnej – zalegający na głębokości ponad 120 m n.p.m. Cechą charakterystyczną jest Rów Poznański, wypełniony osadami trzeciorzędowymi -

²

Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla gminy Szamotuły w 2005 roku

³ GUS Bank Danych Lokalnych, dostępny w Internecie: www.stat.gov.pl/bdl, [dostęp: 26.02.2016]

wyznaczany przez dolinę Samicy.⁴

Na obszarze gminy dominują pokłady gliny zwałowej, piasków, żwirów akumulacji wodnolodowcowych i fluwiogłacialnych oraz piaski teras akumulacyjnych i akumulacji jeziornej.

Budowa geologiczna podłoża gruntowego jest wystarczająca dla projektowanej zabudowy.

Teren gminy Szamotuły jest ubogi w surowce mineralne, eksploatacja czynnych wyrobisk istnieje jedynie dla potrzeb miejscowej ludności. W obniżeniach dolinnych znajdują się złoża torfu, które aktualnie nie są eksploatowane.⁵

3. Warunki glebowe.

Na terenie Polski raz na 5 lat przeprowadzane są badania Instytutu Upraw, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, mające na celu monitorowanie chemizmu gleb ornych. W powiecie szamotulskim, w miejscowości Lubocześnica (gmina Pniewy) usytuowany jest jeden z 17 punktów pomiarowych województwa Wielkopolskiego. Ostatnie tego typu badania przeprowadzone zostały w 2010 r.

Zaprezentowane wyniki wykazały, że gleba w tej części powiatu należy do mało zanieczyszczonych. Charakteryzuje się umiarkowanym zasoleniem i odczynem pH równym 6,4 oznaczającym glebę lekko kwaśną. Ponadto jej radioaktywność pozostaje na poziomie typowym dla gleb rolniczych nieskażonych.⁶

Obszar objęty częściową zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego położony jest:

- w południowej części wsi Śmiłowo i w północnej Jastrowa, obejmujący tereny zabudowy zagrodowej, pola uprawne, infrastruktura transportowa, gdzie występują grunty rolne - III klasy bonitacyjnej, dla których konieczne będzie uzyskanie zgody na wyłączenie z produkcji rolnej;
- w zachodniej części wsi Gałowo, obejmujący pola uprawne, gdzie występują grunty rolne - III klasy bonitacyjnej, dla których konieczne będzie uzyskanie zgody na wyłączenie z produkcji rolnej.

Tab. 1 Jakość gruntów w Województwie Wielkopolskim⁷

Lp.	Nazwa	Klasy bonitacyjne gruntów ornych wyrażone w procentach								
		I	II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI	VI RZ
1.	Województwo Wielkopolskie	0	1	12	12	24	11	22	17	1
2.	Gmina Szamotuły	0	1	17	20	23	10	20	9	0

⁴ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Szamotuły

⁵ Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla gminy Szamotuły 2005

⁶ Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, *Informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej Wielkopolskiego Inspektora Ochrony Środowiska w powiecie szamotulskim w roku 2012*, s. 15, dostępny w Internecie: www.poznan.wios.gov.pl, [dostęp: 24.06.2016]

⁷ Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, *Zasobność i zanieczyszczenie gleb Wielkopolski stan na rok 2000*, s. 21 – 37, dostępny w Internecie: www.poznan.wios.gov.pl, [dostęp: 24.06.2016]

W gminie Szamotuły występują gleby wysokich klas bonitacyjnych – II, IIIa i IIIb - biellicowe i czarne ziemie. Rozkład procentowy gleb o wysokich klasach bonitacyjnych jest zdecydowanie lepszy niż średnia dla województwa wielkopolskiego. Gleby klas od II do IIIb stanowią w Wielkopolsce 25% wszystkich gleb, natomiast w analizowanej gminie aż 40 %. Największy udział mają następujące typy gleb: pseudobiellicowe, czarne ziemie, płowe, rdzawe i kwaśne, natomiast mniejszy procent stanowią: gleby brunatne właściwe, piaskowe oraz torfowo-mułowe.

Grunty należące do III klasy bonitacyjnej stanowią w Śmiłowie i Jastrowie około 40% powierzchni przedmiotowego opracowania, a w Gałowie 57% . Ze względu na duże rezerwy gruntów o wysokiej przydatności rolniczej, zmiana przeznaczenia tych terenów nie wypłyne negatywnie na stan produkcji rolnej w gminie.

4. Charakterystyka stosunków wodnych.

Cały obszar gminy zajmują działy wodne z III i IV rzędu, wyraźnie odznaczające się w rzeźbie terenu. Do efektu wysokiego poziomu wodonośnego, przyczyniają się zalegające utwory gliniaste i gliny zwałowe.

Zasadniczym elementem hydrograficznym gminy jest system lewostronnych dopływów Warty, w tym Samy o całkowitej długości wynoszącej 44,2 km ze średnim spadkiem 1,09‰ i powierzchnią zlewni - 448,4 km². Dopływem Samy przebiegającym w granicy Gminy jest: Kanał Przybrodzki, Gałowski, Otorowski, Kluczewski i Lubosiński.

Na południowy wschód znajduje się Jezioro Pamiątkowskie o powierzchni 72 h oraz na południu zbiornik retencyjny Radzyny o objętości 2,8 mln m³, brak zagłębień bezodpływowych.

Cieki wodne w gminie Szamotuły należą do reżimu zasilania śnieżno-deszczowym, wykazującym jeden maksymalny stan i przepływ w ciągu roku. Zgodnie z danymi Informatycznego Systemu Osłony Kraju (ISOK), na terenie gminy nie występuje zagrożenie powodziowe.⁸

W ramach Państwowego Programu Monitoringu Środowiska na terenie Polski przeprowadzany jest cyklicznie monitoring jakości wód powierzchniowych, którego przedmiotem badawczym są jednolite części wód powierzchniowych (JCW), co oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych.

Na terenie gminy wyróżniono 10 jednolitych części wód powierzchniowych rzek i 11 jezior⁹.

W 2014 roku dokonano oceny stanu/potencjału ekologicznego i chemicznego w punkcie pomiarowo-kontrolnym dla rzeki Samy w Piotrkówku. Badania wykazały ogólny stan zły.

Istotnym źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych są duże gospodarstwa rolnicze, obiekty gospodarki komunalnej, nieskanalizowane wsie, zakłady przemysłowe i

⁸ Informatycznego Systemu Osłony Kraju (ISOK), dostępny w Internecie: www.isok.gov.pl, [dostęp: 24.06.2016]

⁹ Program ochrony środowiska dla miasta i gminy Szamotuły na lata 2013 - 2016 z perspektywą do 2020 (Aktualizacja), przyjęty uchwałą Nr XLII/530/2014 Rady miasta i gminy Szamotuły z dnia 20 stycznia 2014 r.,

obiekty usługowe oraz szlaki komunikacyjne.

Obszar gminy Szamotuł leży w obrębie trzech regionów hydrogeologicznych:

1. Szczecińskiego;
2. rejonu Wroniek;
3. rejonu wielkopolskiej doliny kopalnej, do której należy dolina Samy o utworach czwartorzędowych – piaszczysto-żwirowych, z poziomem wgłębnym o wydajności od 10 do 70 m³/h – na głębokości od 20 do 60 m.

Wyniki badań Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd) przeprowadzonych przez Państwowy Instytut Geologiczny w 2015 roku w powiecie szamotulskim, w miejscowości: Obrzycko, Duszniki, nie wchodzących w granice gminy Szamotuły, wykazały, że wody podziemne w tej części powiatu można zaliczyć do III klasy czystości. Punkty pomiarowe zlokalizowane były około 20km na północ i południe od analizowanego terenu¹⁰.

Długość sieci kanalizacyjnej sanitarnej w gminie Szamotuły wynosi 105,7 km, z czego w samym mieście – 54,7km. Na terenach wiejskich, znajdujących się poza zasięgiem sieci kanalizacyjnej, ścieki gromadzone są w bezodpływowych zbiornikach i wywożone do zlewnego punktu.

5. Powietrze atmosferyczne.

W celu rozpoznania stopnia zanieczyszczenia powietrza prowadzone są kontrole stężeń substancji zanieczyszczających w formie pomiarów emisji oraz badań monitoringowych imisji.

Do roku 2009 WIOŚ dokonywał rocznej oceny jakości powietrza dla stref określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 6 marca 2008 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U. z 2008 r. Nr 52, poz. 310). W roku 2011 WIOŚ wykonał roczną ocenę jakości powietrza w odniesieniu do nowego układu stref i zmienionych poziomów substancji, w oparciu następujące akty prawne:

- ustawa – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013, poz. 1232 z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012, pz. 1031 z późn. zm.).

Nowy podział kraju na strefy jest zgodny z zapisami założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw, stanowiącej transpozycję Dyrektywy 2008/50/WE do prawa polskiego. Według nowego podziału strefę stanowi: aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy, miasto o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy, pozostały obszar województwa.¹¹

W celu rozpoznania stopnia zanieczyszczenia powietrza prowadzone są kontrole stężeń substancji zanieczyszczających w formie pomiarów emisji oraz badań monitoringowych imisji.

Roczna ocena jakości powietrza na rok 2015 dla strefy wielkopolskiej według kryteriów odniesionych do ochrony zdrowia wykazała brak przekroczeń dopuszczalnego poziomu substancji w powietrzu dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu

¹⁰ Monitoring jakości wód podziemnych, dostępny w Internecie: <http://mjwp.gios.gov.pl/> [dostęp: 24.06.2016]

¹¹ Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce za rok 2015

oraz tlenku węgla, brak przekroczeń poziomów docelowych dla arsenu, kadmu i niklu, więc całą strefę zaklasyfikowano do klasy A. Zaliczenie strefy do klasy A możliwe jest, jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych. Do klasy C, ze względu na stwierdzone przekroczenie dopuszczalnego poziomu przypisano stężenie pyłu PM₁₀ w całej strefie wielkopolskiej oraz PM_{2,5} w całej strefie wielkopolskiej, bez aglomeracji poznańskiej. Z przebiegu rocznej serii pomiarów odczytać można wyraźną sezonową zmienność stężeń pyłu (wyższe w okresie zimnym, niższe w sezonie letnim). Można więc przypuszczać, że powodem przekroczeń w sezonie grzewczym jest niska emisja z sektora komunalno-bytowego wpływająca na wyraźne pogorszenie warunków aerosanitarnych w miastach. Duży wpływ na sytuację aerosanitarną miast ma również ich położenie geograficzne, rodzaj i charakter zabudowy miejskiej, jej lokalizacja oraz możliwość przewietrzania obszaru miasta. W 2015 roku stwierdzono również przekroczenie poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu, przez co ocenianą strefę przypisano do klasy C.¹²

Roczna ocena dla roku 2015 według kryterium odniesionych do ochrony roślin wykazała brak przekroczeń dopuszczalnego poziomu substancji w powietrzu dla dwutlenku siarki, tlenku azotu i ozonu (strefę zaklasyfikowano do klasy A).¹³

Zaliczenie strefy do określonej klasy zależy od stężeń zanieczyszczeń występujących na jej obszarze i wiąże się z wymaganiami dotyczącymi działań na rzecz poprawy jakości powietrza lub na rzecz utrzymania tej jakości.

6. Warunki akustyczne.

Zgodnie z Raportem o stanie środowiska w Wielkopolsce, głównym źródłem zanieczyszczenia środowiska hałasem na terenie gminy Szamotuły jest tzw. hałas komunikacyjny.

W zakres przedmiotowego terenu objętego częściową zmianą studium wchodzi droga wojewódzka nr 187, droga powiatowa nr 184 oraz droga gminna.

Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w 2010 roku zmierzył natężenie ruchu na drodze wojewódzkiej nr 187. Zgodnie z wynikami odcinek: Szamotuły – Oborniki przejechało 4488 samochodów w ciągu doby.

W Szamotułach przy ul. Błękitnej 67 zlokalizowano jeden punkt pomiarowy. Źródłem hałasu były głównie pojazdy poruszające się wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 187. Odnotowano przekroczenie poziomu hałasu o 5,5 dB w porze dziennej, przy normie 61 dB i o 6,5 dB w porze nocnej przy normie 56dB.

7. Klimat lokalny.

Klimat lokalny w gminie Szamotuły, jest podobnie jak w pozostałej części województwa silnie determinowany powietrzem polarno-morskim, co oznacza stosunkowo łagodne zimy, a także deszczowe i pochmurne lata.

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi w gminie 7,8 °C, z czego w styczniu wynosi 2,2°C, a latem ok. 17°C.

¹² Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce za rok 2015

¹³ Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce za rok 2015

Na analizowanym terenie przeważają wiatry z kierunku zachodniego oraz z południowo-zachodniego, o średniej prędkości zimą i wiosną 4m/s i mniejszą latem i jesienią.

Roczne sumy opadów atmosferycznych wynoszą 500 mm, a wilgotność względna wynosi ok. 68-70%.¹⁴

8. Szata roślinna i świat zwierzęcy.

Gminna szata roślinna jest bardzo zróżnicowana. Z pośród różnych gatunków roślinności potencjalnej dominującą rolę w tym regionie pełnią siedliska łągu jesionowo-wiązowego, siedliska grądowe, mieszanego boru sosnowo-dębowego oraz roślinności charakterystyczne dla dolin cieków wodnych.

Lasy zajmują ok. 14% terenu gminy, z czego największy kompleks zlokalizowany jest w zachodniej części gminy. Najważniejszym gatunkiem liściastym jest dąb szypułkowy, który występuje wraz z dębem bezszypułkowym, natomiast pozostałymi lasotwórczymi: brzoza brodawkowata, brzoza omszona oraz olsy głównie na obrzeżach zbiorników wodnych.

Na analizowanym terenie dominuje roślinność segetalna, związana z obszarami upraw rolnych, zanikających gatunków chwastów upraw zbożowych i okopowych. Znaczący udział stanowi również, roślinność ruderalna, którą budują głównie zbiorowiska bylin wykształconych na terenach przekształconych antropogenicznie.

Zasięg terytorialnych podstawowych siedlisk przyczynia się do przestrzennego rozmieszczenia głównych typów fauny. W szamotulskich lasach występują następujące gatunki: jeleń, daniel, sarna, dzik, lis, wiewiórka, borsuk, jeż zachodnioeuropejski, ryjówka aksamitna, kret, dziki królik i mopek, a w pobliżu rzek i jezior: wydra i bóbr.

Nieliczną grupę stanowią płazy i gady, reprezentowane głównie przez żabę i ropuchę.

Na terenach gminy odnotowano 6 stref ochrony miejsc rozrodu i regularnego przebywania ptaków chronionych, wśród nich: bociana czarnego i kani rudej.¹⁵

Na obszarach zmiany studium występuje szata roślinna charakterystyczna dla terenów upraw rolnych. Występują tu gatunki zwierząt charakterystyczne dla terenów rolnych o znacznych przekształceniach.

9. Przyrodnicze obszary chronione.

Na terenie miasta i gminy Szamotuły nie występują żadne formy ochrony przyrody, w tym: obszary Natura 2000, obszary chronionego krajobrazu, parki krajobrazowe, stanowiska dokumentacyjne, czy użytki ekologiczne.

10. Zabytki oraz inne kulturowe obszary chronione.

Na terenie gminy Szamotuły znajdują się obiekty będące pozostałością po zespołach pałacowych oraz dworsko-folwarcznych, wpisanych do gminnej ewidencji zabytków.

¹⁴ Program Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Szamotuły na lata 2013 – 2016 z perspektywą do 2020.

¹⁵ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Szamotuły

Na terenie objętym częściową zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w Śmiłowie i Jastrowie zlokalizowane są zewidencjonowane stanowiska archeologiczne, ujęte w wykazie do ujęcia w gminnej ewidencji oraz w wojewódzkiej ewidencji zabytków obszar AZP 48-24/34, 24, 32, 31, 30 oraz stanowisko wpisane do rejestru zabytków Śmiłowo stan. Nr 1 obszar AZP 48-24/10 wpisane do rejestru zabytków województwa poznańskiego pod numerem rejestru 1314A - w związku z czym, przy pracach ziemnych należy prowadzić badania archeologiczne, natomiast w Gałowie nie występują obszary podlegające ochronie archeologicznej.

III. Charakterystyka ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

W rozdziale zawarto opis, analizę i ocenę:

- celów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanej częściowej zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania studium,
- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji częściowej zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Ponadto przedstawiono analizę ustaleń częściowej zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz zagrożeń możliwych do zaistnienia na etapie funkcjonowania ustaleń częściowej zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

1. Położenie w gminie oraz ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym.

Obszary objęte częściową zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego o łącznej powierzchni około 112 ha położone są we wsi Śmiłowo, Jastrowo i Gałowo.

W zakres opracowania wchodzi nieczynna linia kolejowa, droga powiatowa nr 184 oraz droga gminna. W sąsiedztwie obszaru w Gałowie przebiega droga wojewódzka nr 187,

Teren Śmiłowa i Jastrowa od strony południowej, zachodniej oraz wschodniej graniczy z terenami rolniczymi, natomiast od strony północnej z terenem leśnym, zabudowy zagrodowej oraz produkcyjnej. Obszar częściowo zajmują, również tereny zainwestowane zabudową zagrodową. Na terenie tym istnieją sieci infrastruktury technicznej – sieć kanalizacji, wodociągowa i elektroenergetyczna.

Teren Gałowa od strony północnej, zachodniej oraz południowej graniczy z terenami rolniczymi, natomiast od strony wschodniej z terenem zabudowanym wsi: terenem zabudowy zagrodowej, wielorodzinnej oraz produkcyjnej.

Wyznaczony obszar nie jest zabudowany, pełni funkcję terenu rolnego, z istniejącą siecią infrastruktury technicznej – siecią elektroenergetyczną i siecią wodociągową. Teren nie ma dostępu do sieci kanalizacji sanitarnej i sieci kanalizacji deszczowej.

Przedmiotowy obszar położony jest poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią.

2. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.

Omawiane tereny sąsiadują z terenami w części zainwestowanymi, a ich zabudowa będzie stanowiła kontynuację tkanki urbanistycznej wsi. W tych obszarach przekształcenia antropogeniczne są znaczące. Dominuje tu przede wszystkim

zabudowa zagrodowa oraz tereny gruntów ornych. Występuje też zabudowa przemysłowa. Mimo niedużego odsetku terenów zainwestowanych, pola uprawne należy również rozpatrywać jako obszary przekształceń związanych z działalnością człowieka.

Na obszarze opracowania częściowej zmiany studium istnieją sieci infrastruktury technicznej. Poszczególne elementy istniejącego stanu środowiska omówiono szczegółowo w poprzednim rozdziale.

Skutki dotychczasowego sposobu użytkowania terenu dla środowiska naturalnego są zarówno pozytywne, jak i negatywne. Do pozytywnych należy brak zainwestowania terenu i związanych z tym skutków w postaci produkcji odpadów czy ogrzewania budynków, a do negatywnych można zaliczyć przekształcenia związane z gospodarką rolną.

W przypadku nieuchwalenia częściowej zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, niektóre grunty mogą zostać zainwestowane zgodnie z wydawanymi w gminie decyzjami o warunkach zabudowy, oraz ustaleniami obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, niezgodnego z ustaleniami przedmiotowego projektu częściowej zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, nie muszą być spójne z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego – dokumentem strategicznym w planowaniu przestrzennym. Ze względu na charakter prawny wydawanych decyzji może wystąpić niespójność w zagospodarowywaniu terenów ze sobą sąsiadujących.

Brak kompleksowych rozwiązań może skutkować chaosem w zagospodarowania i prowadzić do braku kompleksowych rozwiązań w zakresie wyposażenia w infrastrukturę techniczną i komunikacyjną, co może być szczególnie szkodliwe dla środowiska przyrodniczego. Brak będzie kompleksowych ustaleń dotyczących lokalizacji terenów zieleni i minimalnych powierzchni terenów biologicznie czynnych, co może wpłynąć na zmniejszenie zasilania wód podziemnych i pustoszczenie terenu.

Uchwalenie planu miejscowego pozwoli na kompleksową kontrolę ustaleń zarówno w zakresie gospodarki przestrzennej jak i ochrony środowiska.

W przypadku przedmiotowego projektu, nie można zatem również mówić o istotnych zmianach stanu środowiska, ponieważ zmiana dotyczy wprowadzenia zabudowy na zwartym obszarze w sąsiedztwie linii kolejowej oraz dróg publicznych.

Do potencjalnych zmian istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu zaliczyć należy brak kompleksowych ustaleń w dziedzinie zagospodarowania wód opadowych i roztopowych i ewentualnego oczyszczania ścieków w postaci wód opadowych i roztopowych z nawierzchni szczelnych, może powodować zanieczyszczenie wód gruntowych.

3. Istniejące problemy ochrony środowiska oraz cele tej ochrony.

Brak jest tu istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizowanego projektu częściowej zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, ze względu na brak form ochrony przyrody.

Zabudowa nie będzie realizowana na podstawie dokumentu studium. Pozwolenia na budowę można uzyskać dopiero na podstawie obowiązującego miejscowego planu. W ramach studium wydzielono określone funkcje wyznaczające strukturę funkcjonalno-przestrzenną: otwartą i zainwestowaną z zasadami i wskaźnikami zabudowy.

Ponadto badania jakości powietrza atmosferycznego są korzystne dla strefy, w której położona jest gmina Szamotuły. Rozwój zabudowy na przedmiotowym terenie będzie niewielki i nie wpłynie negatywnie na istniejący stan środowiska w omawianym obszarze, gdyż standardy nowej zabudowy i rozwoju sieci infrastruktury są na tyle wysokie, by zapobiec wszelkim negatywnym oddziaływaniom zabudowy przemysłowej.

Problem zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku nie dotyczy terenu objętego częściową zmianą studium, gdyż projektowana zabudowa nie podlega ochronie ze względów akustycznych. Istniejąca zabudowa mieszkaniowa wymaga ochrony przed czynnikami z zewnątrz.

Brak jest zagrożeń związanych ze źle funkcjonującą infrastrukturą techniczną.

Celem ochrony środowiska jako całości jest zachowanie równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w rozwoju społeczno-gospodarczym. Głównym elementem pozwalającym zachować równowagę jest przestrzeganie standardów jakości środowiska określonych w Prawie ochrony środowiska i przepisach odrębnych.

Celem ochrony przyrody jest m.in. utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, zachowanie różnorodności biologicznej, zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów wraz z ich siedliskami, ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień oraz edukacja, informowanie oraz promocja w dziedzinie ochrony przyrody.

Teren opracowania nie jest objęty ochroną prawną ze względów przyrodniczych.

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym zostały przeniesione do krajowych przepisów i na podstawie również tych przepisów są realizowane. Odpowiednie odniesienia znajdujemy m.in. w zapisach „Polityki ekologicznej państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”, „Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Wielkopolskiego” oraz w „Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego”.

Według dokumentu „Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016” planowane działania w obszarze ochrony środowiska w Polsce wpisują się w priorytety w skali Unii Europejskiej i cele 6. Wspólnotowego programu działań w zakresie środowiska naturalnego. Do najważniejszych wyzwań należy zaliczyć działania na rzecz zapewnienia realizacji zasady zrównoważonego rozwoju czy ochronę różnorodności biologicznej. Za równie ważne uznaje się ochronę powietrza przed zanieczyszczeniem (w tym eliminację niskich źródeł emisji, zmianę technologii i paliw na nisko emisyjne oraz rozwój gminnych systemów ciepłowniczych), ochronę zasobów naturalnych, racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi i leśnymi.

Realizacja zabudowy wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych w obszarze istniejącej zabudowy wsi jest realizacją zasady zrównoważonego rozwoju. Skupienie zabudowy to ochrona różnorodności biologicznej występującej w innych obszarach gminy na terenach szczególnie cennych przyrodniczo. W zapisach studium znajdują się odpowiednie ustalenia dotyczące ochrony powietrza oraz sposób zaopatrzenia w infrastrukturę techniczną (racjonalna gospodarka zasobami wodnymi). Usytuowanie zabudowy w obszarze wskazanej przez projekt częściowej zmiany Studium

uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego pozwoli na odpowiednią ochronę wszelkich zidentyfikowanych zasobów naturalnych.

Program Ochrony środowiska Województwa Wielkopolskiego określa, iż celem strategicznym polityki ekologicznej województwa wielkopolskiego jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego województwa (mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury społecznej) oraz harmonizacja rozwoju gospodarczego i społecznego z ochroną walorów środowiskowych. Cele szczegółowe zostały ujęte w trzech blokach tematycznych, tj.:

- ochrona zasobów naturalnych,
- poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego,
- działania systemowe.

Wymienia się tu cele, które przyczynią się do trwałego podniesienia jakości życia obecnego i przyszłych pokoleń:

1. zachowanie różnorodności biologicznej i jej racjonalne użytkowanie oraz stworzenie spójnego systemu obszarów chronionych,
2. zwiększanie lesistości województwa oraz prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej
3. zrównoważone użytkowanie zasobów wodnych oraz ochrona przed powodzią i suszą,
4. ochrona i racjonalne wykorzystanie powierzchni ziemi oraz rekultywacja terenów zdegradowanych,
5. zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do środowiska wodnego, usprawnienie systemu zaopatrzenia w wodę,
6. spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza oraz standardów emisyjnych z instalacji, wymaganych przepisami prawa, (m.in. ograniczenie niskiej emisji ze źródeł komunalnych),
7. zminimalizowanie ilości wytwarzanych odpadów oraz rozbudowa infrastruktury technicznej w zakresie sortowania i recyklingu odpadów,
8. zmniejszenie zagrożenia mieszkańców województwa ponadnormatywnym hałasem, zwłaszcza emitowanym przez środki transportu drogowego (realizacja inwestycji zmniejszających narażenie na hałas komunikacyjny (budowa obwodnic, modernizacja szlaków komunikacyjnych, budowa ekranów akustycznych, rewitalizacja odcinków linii kolejowych i wymiana taboru na mniej hałaśliwy, itp.)),
9. kształtowanie harmonijnej struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa, sprzyjającej równoważeniu wykorzystania walorów przestrzeni z rozwojem gospodarczym, wzrostem jakości życia i trwałym zachowaniem wartości środowiska.

Częściowa zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego realizuje wymienione cele poprzez:

- realizację zabudowy poza obszarami chronionych siedlisk oraz z zachowaniem terenów wolnych od zabudowy wzdłuż cieków wodnych,
- realizację zabudowy poza terenami lasów i dolesień,
- ustalenia w zakresie wyposażenia w infrastrukturę techniczną, zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych,
- ustalenia dotyczące intensywności zabudowy, gabarytów budynków, zagospodarowania mas ziemnych,
- ustalenia dotyczące ochrony powietrza i sposobów ogrzewania budynków,

- ustalenia dotyczące lokalizacji zabudowy poza terenami narażonymi na zanieczyszczenie hałasem.

Natomiast w „Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego” za główne cele uznano m.in. minimalizację wytwarzania odpadów, selektywną zbiórkę odpadów, stopniowe ograniczanie liczby eksploatowanych składowisk poprzez zamykanie składowisk nie spełniających wymagań oraz modernizację i dostosowanie do wymagań prawa gospodarki odpadami tych składowisk, które mogą być dalej eksploatowane.

Cele te są realizowane poprzez zapisy dotyczące zagospodarowania odpadów.

Istotne z punktu widzenia projektowanej - częściowej zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zagadnienia znalazły swoje odzwierciedlenie w ustaleniach studium w zakresie właściwym dla niniejszego obszaru, omówionych szczegółowo w rozdziale III pkt 5 oraz w rozdziale IV.

4. Projektowana zmiana użytkowania terenu.

Według projektowanej częściowej zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szamotuły”, wyróżniono:

- teren zabudowy wielorodzinnej zagrodowej - byłych obszarów PGR, gdzie dopuszcza się zachowanie istniejących rodzajów funkcji zabudowy mieszkaniowej, w tym występującej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, z uzupełnieniem już funkcjonujących terenów oraz wydzieleniem terenów usług sportu i rekreacji dla realizacji placu zabaw, w obrębie Śmiłowo, Jastrowo – Ostrolesie,

- teren aktywności gospodarczej, gdzie dopuszcza się zachowanie produkcji dla obsługi rolnictwa, w tym chów i hodowlę zwierząt z możliwością rozbudowy w obrębach Śmiłowo, Jastrowo-Ostrolesie i Gałowo;
- -teren usług sportu i rekreacji, gdzie przeznacza się obszar pod lokalizację placu zabaw, w obrębie Śmiłowa, Jastrowa – Ostrolesie;
- tereny rolne, gdzie dopuszcza się lokalizowanie niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania tych terenów urządzeń infrastruktury technicznej i komunikacji, z wyjątkiem odpadów, lokalizację obiektów administracyjno-technicznych, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, dróg dojazdowych i wewnętrznych parkingów, garaży, adaptację istniejącej zabudowy mieszkaniowej, modernizację, przebudowę i rozbudowę już istniejących obiektów, obiektów i technologii, dla których ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko może być wymagana oraz podjęcie pilnych działań rewitalizacyjnych w obrębie Śmiłowo, Jastrowo – Ostrolesie.

Zmiana użytkowania polega na:

- wprowadzeniu nowych terenów zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów, oraz zabudowy usługowej, zabudowy usługowej zieleni, rozbudowy istniejącej zabudowy mieszkaniowej, terenu zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów

oraz terenu obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych, terenu sportu i rekreacji, terenu zieleni tereny dróg wewnętrznych i parkingów na działkach o numerach ewidencyjnych w obrębie Śmiłowo, Jastrowo – Ostrolesie oraz budowie zabudowy produkcyjno - usługowej, składów i magazynów, a także zabudowy usługowej w obrębie wsi Gałowo.

Zmiana studium wyznacza kierunek zagospodarowania przestrzennego terenu. Realizacja zabudowy będzie możliwa w przypadku uchwalenia miejscowego planu na omawianym terenie.

5. Analiza ustaleń projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Celem sporządzania projektu częściowej zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szamotuły obejmującego część wsi Śmiłowo, Jastrowo i Gałowo jest zagospodarowanie obszaru w sposób zgodny z polityką Gminy. Niniejsze opracowanie ma precyzyjnie wyznaczyć zakres strefy, w ramach której wydzielono tereny pełniące określone funkcje w przestrzeni, którym przypisano ogólne zasady i wskaźniki zagospodarowania. Zmiana zapisów w ww. obrębach umożliwi zaspokoić zapotrzebowanie inwestorów – opierając ją o linię kolejową 368 Szamotuły-Międzychód. W bezpośrednim sąsiedztwie projektowanej strefy ekonomicznej zlokalizowane są zakłady branży meblarskiej, prowadzących produkcję mebli tapicerowanych oraz sprzężyn do nich, sprzedawanych następnie odbiorcom krajowym i Unii Europejskiej. Uruchomienie nowej podstrefy ekonomicznej umożliwi dystrybucję drogą kolejową, odciążając układ komunikacyjny miasta Szamotuły i przenosząc terminal kontenerowy z centrum miasta Szamotuły, ułatwiając wyjazd w kierunku Wroniek do firm Amica i Samsung. Aktywizacja obszarów wiejskich, w szczególności terenów zamieszkiwanych przez byłych pracowników Państwowych Gospodarstw Rolnych ma również duże znaczenie dla gminy Szamotuły.

Zgodnie z wymogami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz z zasadą zrównoważonego rozwoju w wytycznych projektu studium ustalono:

- wzmocnienie roli Szamotuł jako lokalnego oraz ponadlokalnego ośrodka administracyjnego, oświatowego i gospodarczego,;
- wzmocnienie roli lokalnych ośrodków usługowych oraz ośrodków wspomagających na obszarze wiejskim;
- rozwój społeczno-kulturowy gminy; rozbudowa, przebudowa i remont bazy sportowo-rekreacyjnej oraz oświatowej;
- stworzenie warunków do rozwoju mieszkalnictwa, usług, rzemiosła i produkcji, rekreacji, bazy turystycznej (ilość takich terenów powinna być adekwatna do prognozowanej liczby ludności i realnych możliwości rozwoju);
- uporządkowanie funkcjonalno-przestrzenne i estetyczne zabudowy, poprawa wizerunku miasta i wsi;
- utrzymanie zwartości lub dążenie do wytworzenia zwartej struktury przestrzennej terenów zabudowanych gminy;

- ochronę terenów o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych;
- ochronę krajobrazu kulturowego m.in. poprzez: respektowanie historycznych układów zabudowy, projektowanie nowych obiektów w nawiązaniu do tradycyjnego charakteru zabudowy lub w innych formach harmonizujących z krajobrazem kulturowym;
- ochronę terenów o najwyższych walorach do rozwoju rolnictwa;
- powiększanie zasobów leśnych poprzez zalesianie gruntów o najniższej przydatności dla rozwoju rolnictwa;
- budowę, przebudowę i remont układu komunikacyjnego i jego rozwój w nawiązaniu do planowanej budowy obwodnicy Szamotuł w ciągu drogi wojewódzkiej nr 184;
- stworzenie sieci ścieżek rowerowych wzdłuż dróg o dużym natężeniu ruchu;
- przebudowę oraz budowę infrastruktury technicznej na istniejących terenach zabudowanych.

Podstawą do wprowadzania zmian w strukturze przestrzennej studium i do projektowania nowych terenów pod zabudowę są obliczenia zawarte w opracowaniu dotyczącym możliwości rozwoju gminy - „Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę w oparciu o prognozę demograficzną dla gminy Szamotuły”.

Wszelkie przepisy dotyczące ochrony środowiska naturalnego zawsze będą miały zastosowanie do realizowanych inwestycji, gdyż są przepisami nadrzędnymi w stosunku do studium i planów miejscowych, a rada gminy ma delegację prawną do ustalania rodzaju inwestycji i formy przestrzennej zabudowy. Żadna zabudowa nie może być realizowana w oparciu o samo studium, gdyż dokument ten nie jest aktem prawa miejscowego.

Ustalenia studium, uwzględniają bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę z kierunkami zmian w strukturze przestrzennej gminy i w przeznaczeniu terenów oraz kierunkami i wskaźnikami dotyczącymi zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy.

6. Zagrożenia na etapie funkcjonowania ustaleń zmiany studium.

Zainwestowanie terenów przeznaczonych pod zabudowę charakteryzować się będzie średnią intensywnością. W celu złagodzenia niekorzystnego oddziaływania na środowisko oraz zachowania wartości kulturowo-przyrodniczych, projektowana zabudowa nasycona zostanie określonym udziałem powierzchni terenu biologicznie czynnego.

Niekorzystne oddziaływanie związane z wprowadzonym zainwestowaniem, wiązać się będzie z budową, eksploatacją oraz bieżącą konserwacją zabudowy i urządzeń technicznych, dróg dojazdowych oraz utrzymaniem wprowadzonej zieleni.

Pod warunkiem właściwej realizacji zabudowy oraz eksploatacji zgodnie z przepisami odrębnymi, przekształcenia środowiska w stosunku do stanu obecnego będą nieznaczne. Zwłaszcza, że nakazuje się podłączenie wznoszonych obiektów do sieci wodociągowej oraz elektroenergetycznej, a tereny objęte projektem są już przekształcone antropogenicznie (istniejąca sąsiednia zabudowa, budowa sieci

infrastruktury technicznej).

Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne uzależnione będzie od zastosowanego wariantu ogrzewania budynków.

Brak zagrożenia hałasem dla zabudowy na terenie częściowej zmiany studium.

Zagrożenia nadzwyczajne dotyczyć mogą niespodziewanych zjawisk przyrodniczych (tj. powodzie, huragany, ulewne deszcze itp.) lub awarii wynikających z zawodności sprzętu lub zaniedbań ludzi.

Powodem zagrożeń dla środowiska mogą być wadliwie działające instalacje mechaniczne, niewystarczające lub nadmierne uszczelnienie podłoża, zła gospodarka ściekowa, lub niewłaściwa gospodarka odpadami. Wszelkie naruszenia w tym względzie regulują przepisy nadrzędne w stosunku do prawa miejscowego.

Należy podkreślić, że studium nie jest podstawą do wydawania decyzji administracyjnych, w tym pozwoleń na budowę.

IV. Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń studium.

W rozdziale zawarto opis, analizę i ocenę:

- zalecenia oraz rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko,
- mogących być rezultatem realizacji częściowej zmiany studium,
- metody analizy skutków realizacji postanowień częściowej zmiany studium,
- informację o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- informację o braku rozwiązań alternatywnych.

1. Powierzchnia ziemi, gleby i zasoby naturalne.

W rejonie projektowanej zabudowy - obszaru, objętego częściową zmianą studium w Śmiłowie i Jastrowie-Ostrolesie - występują obszary rolnicze i tereny zabudowy zagrodowej oraz przebiega sieć infrastruktury technicznej, nieczynna linia kolejowa, droga powiatowa nr 184 oraz droga gminna, natomiast w Gałowie - tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej wielorodzinnej, produkcyjnej oraz sieć infrastruktury technicznej, droga wojewódzka nr 187 i drogi gminne.

Zmiana warunków gruntowo-wodnych dotyczy głównie etapu realizacji inwestycji. W trakcie prac ziemnych, związanych z realizacją nowej zabudowy nastąpi zerwanie i przemieszczenie powierzchniowych warstw glebowych. Naruszeniu i trwałym przekształceniom ulegnie struktura gruntu do głębokości wykonania wykopów pod nawierzchnie, budynki i infrastrukturę techniczną. Przekształcenia tu nie będą duże. Pojawiają się nasypy budowlane, co nie spowoduje jednak większych zakłóceń w środowisku. Wpływ na zmianę warunków gruntowo - wodnych ma już istniejąca zabudowa i zabudowa sąsiednia. Etap realizacji inwestycji nie nastąpi na podstawie zmiany studium. Dopiero na podstawie obowiązującego miejscowego planu.

Wprowadzenie terenów inwestycyjnych na obszarach dotąd niezabudowanych zawsze wiąże się ze zwiększeniem ilości produkowanych odpadów. Na przedmiotowym obszarze odpady będą pochodzić z obiektów produkcyjnych, produkcyjno – usługowych, mieszkaniowych, terenów zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów oraz terenu obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodnictwa, terenu sportu i rekreacji. Przepisy odrębne nakazują odpowiednią gospodarkę odpadami poprzez ich segregację i gromadzenie w miejscach do tego przeznaczonych. Przy przestrzeganiu przepisów prawa nie ma ryzyka zanieczyszczenia powierzchni ziemi czy wód związanych z realizacją zmiany studium. Szczegółowe ustalenia przepisów nadrzędnych w stosunku do prawa miejscowego będą miały zastosowanie w zależności od przeprowadzonej inwestycji, co oznacza odpowiednie zagospodarowanie odpadów wystarczające do ochrony gleb.

Gleby w obrębie przedmiotowej zmiany studium należą do III i IV klasy bonitacyjnej. Grunty należące do III klasy bonitacyjnej, wymagające wyłączenia z produkcji rolnej, w obszarze terenu Śmiłowo, Jastrowo-Ostrolesie stanowią około 40% powierzchni, natomiast w Gałowie – 57% a zmianie przeznaczenia na cele nierolnicze miałyby ulec ok. 50 ha powierzchni terenu. Ze względu na duże rezerwy gruntów o wysokiej przydatności rolniczej, zmiana przeznaczenia tych terenów nie wpłynie

negatywnie na gospodarkę rolną w obszarze.

Wniosek o zgodę na wyłączenie gruntów z produkcji rolnej może zostać złożony dopiero na etapie opracowywania planu miejscowego. Na podstawie zmiany studium nie nastąpi wyłączenie gruntów z produkcji rolnej.

Tereny zmiany studium wyznaczono opierając się o racjonalne przesłanki dotyczące lokalizacji dróg wojewódzkich i powiatowych oraz dostępności do linii kolejowej, co pozwolić może na budowę terminalu kontenerowego. Utworzenie strefy ekonomicznej obejmującej ww. tereny zostało już wcześniej pozytywnie zaopiniowane m.in. przez Marszałka Województwa Wielkopolskiego.

2. Warunki hydrologiczne i ochrona wód.

Wprowadzenie zabudowy zwiększy zapotrzebowanie na wodę do celów związanych z prowadzoną działalnością. Przełoży się to bezpośrednio na zwiększenie poboru wód podziemnych z poziomów użytkowych.

Zwiększenie powierzchni obszarów zabudowanych zawsze stwarza ryzyko pogorszenia jakości wód gruntowych. Pewne znaczenie może mieć jednak fakt zmniejszenia powierzchni czynnych, przez które wody opadowe infiltrują powierzchnię gleby i zasilają wody gruntowe. Zabudowa terenu powoduje odprowadzenie wód opadowych poza zlewnie akwenów wodnych i przyczynia się często do ich zanikania. Utrzymanie odpowiedniej wielkości powierzchni terenów biologicznie czynnych zminimalizuje niekorzystne zmiany hydrologiczne. W studium powierzchnię terenów biologicznie czynnych ustalono na poziomie nie mniejszym, niż 20%.

Plan miejscowy opracowywany na podstawie studium może wprowadzić ustalenia w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, co pozwoli na całościową realizację poszczególnych fragmentów sieci infrastruktury technicznej. Takie rozwiązania wpłyną korzystnie na poprawę jakości wód w okolicy i zapobiegą degradacji obecnego stanu wód. Pozwolą na racjonalne gospodarowanie zasobami wód, co wypełnia wymagania ustalone w ustawie Prawo Wodne.

Obszary zabudowy projektowane są poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią.

Zmiany w zakresie hydrogeologii nie wywrą negatywnego wpływu na środowisko i wszystkie jego komponenty w obszarze rozpatrywania ani na tereny sąsiednie.

3. Różnorodność biologiczna, flora i fauna.

W obszarze projektowanej zabudowy nie występuje żaden element szaty roślinnej nie przekształcony przez człowieka.

W projekcie zmiany studium wprowadzono zapisy o minimalnym procentowym udziale terenu powierzchni biologicznie czynnego, by zapewnić odpowiednią równowagę dla lokalnego mikroklimatu zgodnie z wytycznymi „Studium ...”.

Po pewnym czasie wprowadzona zieleń pozwoli wzbogacić walory przyrodnicze poszczególnych fragmentów terenu opracowania. Przy spełnieniu wszystkich warunków określonych w projekcie szata roślinna na przedmiotowym obszarze nie ulegnie degradacji, a wprowadzenie nowej zieleni wpłynie korzystnie nie tylko na teren planowanych inwestycji, ale również tereny sąsiednie.

Ze względu na istniejące duże przekształcenia antropogeniczne nie przewiduje się znaczącego wpływu ustaleń zmiany studium na świat zwierzęcy omawianego obszaru.

Wszystkie tereny cenne przyrodniczo, istniejące siedliska, tereny lasów i podmokłych łąk znajdują się poza obszarem objętym zmianą studium.

Zachowana zostanie występująca obecnie różnorodność biologiczna flory i fauny na terenach cennych przyrodniczo.

4. Krajobraz.

W celu ochrony i kształtowania ładu przestrzennego wprowadzono w studium wytyczne do stosowania w planach miejscowych.

Ustalono jakie rodzaje zabudowy mogą być realizowane na poszczególnych terenach.

Zawarto również ustalenia dotyczące gabarytów budynków czy minimalną powierzchnię terenów biologicznie czynnych pozwalającą na zachowanie pożądanej intensywności zabudowy.

Wprowadzenie nowej zieleni, w tym zadrzewień towarzyszących zabudowie oraz zieleni izolacyjnej, pozwoli utrzymać istniejące walory krajobrazu oraz poprawi estetykę nowo zainwestowanych terenów. Wpłynie również korzystnie na stosunki wodne obszarów podlegających zabudowie i obszarów sąsiednich.

5. System powiązań i przyrodnicze obszary chronione.

Na terenie projektu częściowej zmiany studium nie występują żadne formy ochrony przyrody, w tym: obszary Natura 2000, obszary chronionego krajobrazu, parki krajobrazowe, stanowiska dokumentacyjne, czy użytki ekologiczne.

Jedynym zagrożeniem może być zmiana stosunków wodnych związana z realizacją zabudowy. Jednak zaistniałe już przekształcenia związane z budową sieci infrastruktury technicznej i dróg są tak duże, że lokalizacja zabudowy w sąsiedztwie istniejących terenów zainwestowanych nie będzie miała znaczącego wpływu. Ponadto zabudowa nie będzie realizowana na podstawie studium.

Na terenie nie występują tereny lasów i cieków wodnych.

Przeznaczenie omawianych terenów pod zabudowę przemysłowo-usługową pozwoli na racjonalne zagospodarowanie tego obszaru wsi zgodnie z istniejącymi potrzebami mieszkańców i w zgodzie z polityką przestrzenną gminy.

Częściowa zmiana Studium zagospodarowania przestrzennego projektuje tereny zabudowy zgodnie z wytycznymi polityki przestrzennej gminy Szamotuły. Tak zaprojektowana zabudowa nie wpłynie negatywnie na istniejące środowisko. Chronione siedliska nie występują na obszarach zabudowy. Ponadto plan miejscowy może wprowadzić szereg ograniczeń dotyczących zagospodarowania odpadów, ścieków czy związanych z ochroną akustyczną.

W związku z realizacją zmiany studium nie nastąpi likwidacja terenów lasów, polan, wyręb starodrzewu.

Obszar oznaczony symbolem AG i US jest terenem niezainwestowanym. Zmiana zakresu funkcjonalnego, polega na wyeliminowaniu produkcji rolniczej. Ponadto żadne z

chronionych typów siedlisk nie występują w sąsiedztwie projektowanego zainwestowania i przez to nie ma ryzyka ich naruszenia czy zniszczenia.

Reasumując, ponieważ tereny zabudowy w obszarze objętym zmianą studium są w znacznym stopniu ograniczone, nie nastąpi znaczący rozwój tej zabudowy, zmiany na przedmiotowym obszarze nie będą duże.

6. Warunki życia i zdrowie ludzi.

Przeznaczenie terenów pod zabudowę w zakresie wyznaczonym w „Studium ..” nie wpłynie niekorzystnie na środowisko przyrodnicze, natomiast wpłynie znacznie na ład przestrzenny oraz kompleksowość procesów inwestycyjnych w obrębie planowanej zabudowy.

Promieniowanie elektromagnetyczne nie stanowi zagrożenia dla zdrowia ludzi, gdyż lokalizacja zabudowy uzależniona jest od warunków określonych w przepisach odrębnych i będzie realizowana we współpracy z zarządcą sieci, a lokalizacja możliwych miejsc pracy musi być zgodna z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 czerwca 2014 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

7. Jakość powietrza.

Dalsza zabudowa w niewielkim stopniu wpłynie na stan higieniczny powietrza. Zakłada się stosowanie nowoczesnych technologii minimalizujących negatywne skutki emisji zanieczyszczeń do powietrza. Zanieczyszczenia komunikacyjne nie przekraczają norm ustalonych w przepisach odrębnych, ponadto teren zostanie nasycony odpowiednim procentem terenów biologicznie czynnych.

8. Klimat lokalny

Nie przewiduje się zmian klimatu lokalnego. Tereny przeznaczone pod zabudowę sąsiadują z terenami zainwestowanymi, gdzie stale zachodzą procesy inwestycyjne.

Zainwestowanie będzie się charakteryzować średnią intensywnością zabudowy.

9. Zabytki i dobra materialne.

Na terenie objętym częściową zmianą studium występują zewidencjonowane stanowiska archeologiczne, ujęte w w gminnej ewidencji oraz w wojewódzkiej ewidencji zabytków, a także stanowisko archeologiczne wpisane do rejestru zabytków. Na tym terenie nie projektuje się zabudowy. Dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego, podczas prac ziemnych związanych z zabudowaniem bądź zagospodarowaniem istnieje konieczność prowadzenia badań archeologicznych zgodnie z przepisami odrębnymi.

Ponadto ochronie podlegają obiekty folwarczne ujęte w gminnej ewidencji zabytków. Dla ochrony tych obiektów obowiązują przepisy z zakresu ochrony zabytków.

10. Ochrona przed hałasem.

Problem zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku związany jest z sąsiadującą drogą wojewódzką nr 187 oraz z drogą powiatową 184 przebiegającą przez teren objęty częściową zmianą studium. Na opracowywanym obszarze nie projektuje się funkcji mogących stwarzać zagrożenie związane z hałasem. Projektowany teren AG nie powinien skutkować przekroczeniem dopuszczalnych poziomów hałasu.

Zapewnienie właściwego klimatu akustycznego jest wymagane odrębnymi przepisami, więc odpowiednie zapisy zawsze znajdą swoje odzwierciedlenie w ustaleniach planu miejscowego. Opisano je w rozdziale III.

11. Promieniowanie elektromagnetyczne i strefy ograniczonego inwestowania.

Ograniczenia wynikające z przebiegu sieci infrastruktury technicznej przez tereny zmiany studium nie są duże i nie wpłyną negatywnie na realizację inwestycji i środowisko przyrodnicze.

Lokalizacja możliwych miejsc pracy musi być zgodna z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 czerwca 2014 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

12. Przewidywane skutki oddziaływania zmiany studium na całokształt środowiska przyrodniczego.

Przewidywane skutki oddziaływania częściowej zmiany studium na całokształt środowiska oraz jego prawidłowe funkcjonowanie są zróżnicowane co do charakteru, czasu oddziaływania, odwracalności, i ich zasięgu przestrzennego. W tabeli poniżej przedstawiono oddziaływanie proponowanego zainwestowania na poszczególne komponenty środowiska według kryteriów wymienionych w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Oddziaływanie podzielono na pozytywne (symbol „+”) i negatywne (symbol „-”) oraz neutralne, czyli brak oddziaływania („0”).

oddziaływanie zabudowy zagrodowej i przemysłowo-usługowej oraz sieci infrastruktury technicznej związanej z tą zabudową									
analizowany komponent	rodzaj oddziaływania								
	bezpośrednie	pośrednie	włóne	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	dlugoterminowe	stale	chwilowe
zanieczyszczenie powierzchni ziemi	0	0	0	0	0	0	-	0	0
naturalna rzeźba terenu	0	0	-	0	-	0	0	0	0
gleby wysokiej jakości	0	0	0	0	0	0	-	0	0
zasoby naturalne	0	0	0	0	0	0	0	0	0

oddziaływanie zabudowy zagrodowej i przemysłowo-usługowej oraz sieci infrastruktury technicznej związanej z tą zabudową									
analizowany komponent	rodzaj oddziaływania								
	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stale	chwilowe
jakość wód powierzchniowych	0	0	0	0	0	0	0	0	0
jakość wód podziemnych	0	0	0	0	0	0	0	0	0
stosunki wodne	0	0	-	0	-	0	0	0	0
walory krajobrazu, harmonia	0	0	0	0	0	0	0	-	0
walory estetyczne	0	0	0	0	0	0	0	-	0
obszary chronione	0	0	0	0	0	0	0	0	0
fragmentacja siedlisk	0	0	0	0	0	0	0	0	0
różnorodność biologiczna	0	0	0	0	0	0	+	0	0
funkcjonowanie korytarzy ekologicznych	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rozwój gospodarczy gminy	+	+	+	+	+	+	+	+	0
zdrowie ludzi	0	0	0	0	0	0	0	0	0
powietrze atmosferyczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0
klimat lokalny	0	0	0	0	0	0	0	0	0
zabytki	0	0	0	0	0	0	0	0	0
dobro materialne	+	0	0	0	0	+	+	0	0
klimat akustyczny	0	0	0	0	0	0	0	0	0
promieniowanie elektromagnetyczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0
produkcja odpadów	-	-	0	0	0	0	-	0	0
wielkość powierzchni terenu biologicznie czynnego	0	-	0	0	0	0	-	0	0
wielkość zróżnicowanej powierzchni terenu biologicznie czynnego	0	+	0	0	0	0	+	0	0
ryzyko poważnej awarii	0	0	0	0	0	0	0	0	

Z powyższej analizy wynika możliwe negatywne oddziaływanie projektowanego zainwestowania związane głównie z etapem realizacji inwestycji - zanieczyszczenie powierzchni ziemi, realizacja wykopów pod zabudowę czy krótkotrwała zmiana stosunków wodnych na etapie budowy systemów infrastruktury technicznej. Długoterwale negatywne oddziaływanie związane może być ze zwiększoną produkcją odpadów, a krótkoterminowe oddziaływanie z zanieczyszczeniem powietrza w okresie jesienno-zimowym (eksploatacja systemów grzewczych). Realizacja inwestycji nie nastąpi na podstawie dokumentu zmiany studium. Oddziaływanie negatywne zostanie zminimalizowane poprzez odpowiednie ustalenia planu miejscowego, opracowywanego

na podstawie zmiany studium. Realizacja zabudowy i ustalenia późniejszego planu na przedmiotowym obszarze przyniosą ze sobą znacznie więcej skutków pozytywnych i oddziałujących długotrwale.

13. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko.

W związku z realizacją ustaleń częściowej zmiany studium, prognozuje się brak oddziaływania transgranicznego na środowisko przyrodnicze. Oddziaływanie zabudowy ograniczy się do obszaru zmiany studium.

14. Zalecenia oraz rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

W celu zredukowania niekorzystnego wpływu zabudowy terenu na funkcjonowanie powiązań przyrodniczych należy dążyć do biologicznej zabudowy obszarów mających pełnić funkcje przyrodnicze (powierzchnia terenu biologicznie czynnego).

Inne rozwiązania minimalizujące negatywne oddziaływanie na środowisko powinny zmierzać do racjonalnego wykorzystania terenu. Celem minimalizacji niekorzystnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze zaleca się:

- wprowadzenie obowiązku odpowiedniego nasycania terenu zielenią;
- wprowadzenie możliwości zagospodarowania mas ziemnych, pochodzących z wykopów, na terenie działki;
- w zakresie kształtowania zabudowy: określenie charakteru zabudowy, gabarytów, geometrii dachów;
- sprecyzowanie zasad obsługi infrastrukturą techniczną.

Wszystkie powyższe zalecenia powinny zostać zawarte w zapisach późniejszego projektu miejscowego planu.

15. Alternatywne rozwiązania.

Prognoza nie zawiera propozycji rozwiązań alternatywnych dla projektu częściowej zmiany studium, gdyż alternatywą jest pozostawienie terenów rolnych, a celem polityki przestrzennej gminy jest zapewnienie warunków dla możliwości rozwoju przedsiębiorczości. Procent terenów przeznaczonych pod zabudowę zrównoważony jest odpowiednim nasyceniem terenów biologicznie czynnych.

16. Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu.

Skutki realizacji projektowanych inwestycji na środowisko są monitorowane i określane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska realizowanego na terenie województwa przez WIOŚ. Badania monitoringowe przeprowadza się w sposób cykliczny, stosując ujednolicone metody zbierania, gromadzenia i przetwarzania danych. WIOŚ prowadzi monitoring jakości powietrza, wód powierzchniowych, wód podziemnych, hałasu, pól elektromagnetycznych, gospodarki odpadami, gleb.

Niektóre działania kontrolne będą prowadzone przez Urząd Miejski w ramach kompetencji, jakie władze gminne posiadają. Takie działania będą dotyczyć sposobu zagospodarowywania odpadów, lokalizowania nielegalnych składowisk śmieci, sposobu odprowadzania ścieków bytowych i komunalnych, wycinki drzew i krzewów. Są to działania prowadzone na bieżąco w ramach zadań powierzonych samorządom gminnym, a sposób ich realizacji określony jest w przepisach prawa oraz w dokumentach strategicznych.

Zgodnie z art 55. ust. 5 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekt dokumentu jest obowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko. Monitoring ten zaleca się wykonywać raz na 4 lata w oparciu o dostępne dane o środowisku. W ramach monitoringu należy uwzględnić:

- stopień zrealizowania planów miejscowych na obszarach zmiany studium,
- stopień zrealizowania nowej zabudowy i nowych sieci infrastruktury technicznej w oparciu o uchwalone plany miejscowe.

V. Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, podsumowanie i wnioski.

Celem sporządzania częściowej zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla części wsi Śmiłowo, Jastrowo i Gałowo gminy Szamotuły jest wyznaczenie nowego kierunku zagospodarowania przestrzennego w zgodzie z polityką przestrzenną gminy oraz określenie zasad i warunków zabudowy oraz zagospodarowania terenów i zasad ochrony środowiska przyrodniczego oraz krajobrazu. Opracowanie częściowej zmiany studium ma wyznaczyć zakres stref inwestycyjnych, w ramach której wydzielono tereny pełniące określone funkcje w przestrzeni, którym przypisano ogólne zasady i wskaźniki zagospodarowania.

Projekt częściowej zmiany studium uwzględnia ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szamotuły i przeznacza tereny przemysłowo-usługową. Obszary mają dogodną dostępność komunikacyjną, co pozwala na efektywne zarządzanie terenem i kompleksową obsługę w zakresie infrastruktury technicznej.

Realizacja zabudowy ma stworzyć nowe miejsca pracy oraz aktywizację nieczynnej linii kolejowej.

Wprowadzone zapisy dotyczące ochrony wszystkich składników środowiska są wystarczające w świetle obowiązujących przepisów. Można przypuszczać, że w przypadku omawianej zmiany studium, przy respektowaniu ustalonych zasad zagospodarowania poszczególnych terenów, niekorzystne zmiany w środowisku przyrodniczym mogą zostać zminimalizowane. Uzupełnienie zabudowy na projektowanym obszarze nie wpłynie niekorzystnie na istniejące i projektowane tereny chronione, wpłynie natomiast korzystnie na jakość życia mieszkańców i rozwój przedsiębiorczości.

VI. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Opracowana prognoza oddziaływania na środowisko przyrodnicze dotyczy częściowej zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla części wsi Śmiłowo, Jastrowo-Ostrolesie i Gałowo gminy Szamotuły.

Przy sporządzaniu niniejszego opracowania oparto się na szeregu dokumentów wykonanych na potrzeby gminy oraz na podstawie przepisów prawa. W rozdziale I opisano cel i zakres zmiany studium oraz metody sporządzania prognozy. Dla rozpoznania środowiska przyrodniczego w rozdziale II przeanalizowane zostały kolejno jego składniki: położenie geograficzne i rzeźba terenu, warunki geologiczne – gruntowe, stosunki wodne, warunki glebowe, szata roślinna i świat zwierzęcy, klimat lokalny oraz obszary chronione.

W rozdziale III zawarto charakterystykę ustaleń studium w tym celu ochrony środowiska oraz potencjalne zagrożenia na etapie funkcjonowania ustaleń zmiany studium.

W rozdziale IV opisano potencjalne oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska. Analiza ww. składników wykazała brak przeciwwskazań do lokalizacji inwestycji planowanych do realizacji w projekcie. Podczas prognozowania oddziaływania na środowisko przyrodnicze ustaleń częściowej zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla części wsi Śmiłowo, Jastrowo-Ostrolesie i Gałowo gminy Szamotuły przeanalizowano położenie i użytkowanie terenu, którego dotyczy opracowywane studium, projektowane przeznaczenie terenu, i ustalenia projektu studium. Z analizy wynika, że realizacja ustaleń zmiany studium nie doprowadzi do zmian hydrogeologicznych na terenie zmiany studium i na terenach sąsiednich, nie spowoduje znaczących i niekorzystnych zmian w szacie roślinnej.

W rozdziale V dokonano oceny rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych. Tereny opracowania zmiany studium są obszarami proponowanymi do rozwoju przedsiębiorczości w gminie. Zapisy studium zobowiązują do wprowadzenia zabudowy w taki sposób, by wpisywała się harmonijnie w całość funkcjonalno – przestrzenną oraz by nie wywierała negatywnego wpływu na tereny sąsiednie.

Wszelkie inwestycje budowlane przyczyniają się do trwałej zmiany środowiska naturalnego. Ustalenia zmiany studium uwzględniają rozwiązania minimalizujące negatywne oddziaływanie na środowisko, proponowane w niniejszym opracowaniu. Jeżeli realizacja projektowanego zagospodarowania terenu przebiegać będzie w sposób prawidłowy, środowisko przyrodnicze nie dozna uszczerbku. Warunkiem jest jednak respektowanie ustaleń zmiany studium i opracowanie następnie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

VII. Materiały źródłowe oraz podstawowe przepisy prawne.

Podczas sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany studium korzystano z informacji zawartych w następujących materiałach źródłowych:

- 1) mapy topograficzne, mapy zasadnicze, mapy ewidencyjne, mapy glebowo – rolnicze,
- 2) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szamotuły – zatwierdzone Uchwałą Nr XLV/557/2014 Rady Miasta i Gminy Szamotuły z dnia 17 marca 2014 r.,
- 3) Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla gminy Szamotuły w 2005 roku
- 4) Program ochrony środowiska dla miasta i gminy Szamotuły na lata 2013 - 2016 z perspektywą do 2020 (Aktualizacja), przyjęty uchwałą Nr XLII/530/2014 Rady miasta i gminy Szamotuły z dnia 20 stycznia 2014 r.,
- 5) Rysunek projektu zmiany studium,
- 6) Roczna ocena jakości powietrza w Wielkopolsce za rok 2015, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Poznań 2016 r.,
- 7) Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce za rok 2015, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Poznań 2016 r.,
- 8) Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w 2015 r.
- 9) Monitoring stanu chemicznego oraz ocena stanu jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach w latach 2012–2014, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 2013 r.,
- 10) Polityka ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016” przyjęta uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 maja 2009 r., (M.P. 2009 nr 34, poz. 501),
- 11) Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2012 – 2017 przyjęty uchwałą Nr XXV/440/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 sierpnia 2012 r.,
- 12) Program Ochrony środowiska Województwa Wielkopolskiego na lata 2012 – 2015 przyjęty uchwałą Nr XXVIII/510/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 listopada 2012 r.,
- 13) Informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej Wielkopolskiego Inspektora Ochrony Środowiska w powiecie Szamotulskim. Poznań 2013 r.,
- 14) Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Zasobność i zanieczyszczenie gleb Wielkopolski stan na rok 2000, Poznań 2000 r.,
- 15) Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej Wielkopolskiego Inspektora Ochrony Środowiska w powiecie Szamotulskim w roku 2012, Poznań 2013 r.,
- 16) Informatycznego Systemu Osłony Kraju (ISOK),
- 17) Monitoring jakości wód podziemnych,
- 18) Baza danych o Głównych Zbiornikach Wód Podziemnych
- 19) Informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Powiecie Szamotulskim w

- roku 2013, Poznań 2014r.,
20) GUS – Bank Danych Lokalnych,
21) literatura specjalistyczna.

Ponadto sporządzając prognozę oparto się na następujących aktach prawa:

1. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2016, poz. 778 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014, poz.1446 ze zm.),
3. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015, poz.1651 ze zm.),
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r.– Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2015, poz. 196 ze zm.),
5. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. 2016, poz. 290 ze zm.),
6. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2015, poz. 909 ze zm.),
7. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2016, poz. 672 z późn. zm.),
8. Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2015, poz. 469 ze zm.),
9. Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (Dz. U. z 2015 r., poz. 139),
10. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014, poz. 112),
11. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r., w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409),
12. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r., w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014 r., poz. 1348),
13. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r., w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408),
14. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1422 ze zm.),
15. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. z 2002 Nr 155, poz. 1298),
16. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. Nr 165, poz. 1359),
17. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego (uchwała nr XLVI/690/10 z dnia 26 kwietnia 2010 r.).

Dla potrzeb sporządzenia „Prognozy...” przeprowadzona została bezpośrednia wizja terenu.